

УДК 338.24.021.8:339.9:004.738.5

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-7872.3.2025.4>**Маслій Олександра Анатоліївна**

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування,

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2184-968X>

КОНЦЕПТИ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Анотація. У статті досліджено концептуальні засади захисту національних економічних інтересів у глобальному інформаційному просторі в умовах посилення цифрових ризиків і зростання залежності економічних систем від інформаційних технологій. Визначено сутність національних інтересів та обґрунтовано місце національних економічних інтересів як ключового структурного елемента системи національної безпеки. Розкрито принципи захисту, особливості пріоритетизації та гармонізації національних економічних інтересів у глобальному інформаційному просторі, що базуються на забезпеченні інформаційного суверенітету, економічної стійкості та збереженні конкурентоспроможності. Запропоновано багатокритеріальну класифікацію національних економічних інтересів за рівнем значущості, строками існування, типом інституційного закріплення, характером взаємозв'язків і взаємного впливу. Обґрунтовано необхідність її удосконалення з урахуванням процесів цифрової трансформації, зокрема за об'єктом спрямування на групи інтересів, пов'язані з розвитком цифрової інфраструктури, інформаційних ресурсів, цифрових ринків та людського капіталу для цифрової економіки. Доведено, що формування концептуальних основ захисту національних економічних інтересів потребує комплексного підходу, який враховує інтеграцію економічних, технологічних та організаційно-правових аспектів захисту національних економічних інтересів. Це дозволяє не лише мінімізувати ризики, але й створювати умови для сталого розвитку, стійкості й адаптивності національної економічної системи до цифрових викликів і загроз. Сформульовано систему концептів захисту національних економічних інтересів, серед яких забезпечення інформаційного та цифрового суверенітету, економічної кібербезпеки, цифрової резильєнтності, стратегічної комунікації та формування безпекоорієнтованого інформаційного середовища. Обґрунтовано доцільність проактивного підходу до забезпечення економічної безпеки держави, орієнтованого на випереджальне реагування на цифрові виклики, ризики та загрози глобального інформаційного простору.

Ключові слова: економічна безпека, національні економічні інтереси, глобальний інформаційний простір, цифрові загрози, безпекоорієнтоване інформаційне середовище.

Постановка проблеми та її актуальність. Цифрова трансформація соціально-економічних відносин супроводжується інтеграцією економічних процесів у глобальний інформаційний простір, а також зростанням ролі інформаційних чинників у прийнятті економічних рішень, що створює принципово нові канали для зовнішнього деструктивного впливу на реалізацію національних економічних інтересів. Розгортання російської агресії проти України продемонструвало використання інформаційного простору як інструменту економічної війни через цілеспрямовані кібератаки на фінансову й критичну інфраструктуру, поширення дезінформації, маніпулювання інвестиційними настроями з метою підризу економічної стабільності без застосування виключно традиційних військових засобів.

За таких умов розробка концептуальних засад захисту національних економічних інтересів у глобальному інформаційному просторі набуває стратегічного значення, оскільки існуючі механізми забезпечення економічної безпеки держави не враховують специфіку протидії інформаційним загрозам, які характеризуються транскордонністю, швидкістю поширення та деструктивним впливом на функціонування національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика захисту національних економічних інтересів у глобальному інформаційному просторі перебуває в центрі уваги вітчизняних та зарубіжних науковців, що обумовлено зростаючим впливом цифровізації на всі сфери економічної діяльності та появою нових форм загроз економічній безпеці держави. Аналіз наукової літератури свідчить про формування декількох основних напрямів досліджень у цій сфері.

Фундаментальні засади інформаційної безпеки та її взаємозв'язок з національними інтересами досліджуються у працях С.В. Онищенко [1, 16], О.Д. Довганя [2], які розглядають різні рівні інформаційної безпеки, а також обґрунтовують, що глобальний інформаційний простір стає детермінантою сучасної глобалізації та впливає на формування національних економічних пріоритетів.

Теоретико-методологічні основи дослідження національних економічних інтересів розкриваються у працях Грабовського Р. [3], Мельника С.І. [4], Кіршнера Дж. [5] та ін., які обґрунтовують конструктивістський підхід до їх формування через взаємодію політичних, економічних та соціальних акторів на перетині стратегічних економічних відносин та геополітичних пріоритетів держави. У працях Рейвена Н. [6], Варналія З. [7], Кара В. та ін. [8] розкривається специфіка трансформації національних економічних інтересів в умовах глобального інформаційного простору, де традиційні механізми їх ідентифікації та захисту потребують переосмислення з урахуванням інформаційних загроз.

Сучасні виклики цифрової трансформації для економічної безпеки аналізуються у роботах Буряк А. та ін. [9, 10], присвячених обґрунтуванню адаптивних безпекових стратегій в умовах цифрової трансформації та формуванню систем кіберстійкості. Науковці доводять, що інтеграція таких систем сприяє зниженню ризиків та забезпечує безперервність економічних процесів навіть у кризових ситуаціях.

Водночас аналіз наукової літератури засвідчує наявність певних прогалин у дослідженні концептуальних засад захисту національних економічних інтересів саме у контексті глобального інформаційного простору. Зокрема, недостатньо розробленими залишаються питання формування безпекоорієнтованого інформаційного середовища в умовах гібридних загроз, механізми протидії економічним наслідкам інформаційних операцій та інтеграція заходів інформаційної безпеки у систему забезпечення економічної стійкості держави. Ці аспекти потребують поглибленого наукового дослідження з урахуванням сучасних викликів воєнного стану та перспектив повоєнного відновлення національної економіки.

Метою статті є розробка концептуальних засад захисту національних економічних інтересів у глобальному інформаційному просторі для підвищення економічної безпеки держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основне завдання національної безпеки держави полягає у реалізації національних інтересів, які відповідно до чинного законодавства України являють собою «життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян» [12].

За ступенем пріоритетності та тривалістю реалізації національні інтереси диференціюються на кілька категорій, що відображають їх стратегічне значення для держави [4]. Базові інтереси характеризуються постійністю та охоплюють забезпечення територіальної цілісності, суверенітету, формування векторів зовнішньої політики, створення сприятливих умов для залучення капіталу та захист економічних позицій держави у міжнародному просторі. Тактичні інтереси мають обмежений часовий горизонт та пов'язані з досягненням конкретних цілей, зокрема інтеграцією у міжнародні структури або врегулюванням певних конфліктних ситуацій. Окремо виділяються критичні інтереси, спрямовані на запобігання загрозам державності та забезпечення базових умов існування нації. Важливими є також інтереси, орієнтовані на підтримання соціально-економічної стабільності та захист суспільства від різного роду потрясінь. Найменш пріоритетними вважаються локальні інтереси, які стосуються вузьких аспектів діяльності держави та мають обмежений вплив на загальнонаціональний розвиток.

В залежності від сфери життєдіяльності виділяють різні види національних інтересів, які визначають структуру національної безпеки держави. Зокрема, в економічній сфері необхідно розглядати національний економічний інтерес, який являє собою усвідомлену економічну потребу в отриманні вигоди, як правило, матеріальної, від здійснення певного виду господарської діяльності [3]. Тобто, економічні інтереси породжені необхідністю задовольняти матеріальні та духовні потреби, в зв'язку з чим їх доцільно вважати джерелами та рушіями розвитку економічної сфери країни.

Вищою формою економічного інтересу є національні економічні інтереси, які історично виникли на етапі зародження держав та формування єдиної економічної системи кожної з них. В результаті еволюції на сучасному етапі розвитку людства для кожної країни є характерним досить суперечлива єдність усупільнення, що є базисом економічної системи держави, та відносної господарської самостійності носіїв економічних інтересів (населення, суб'єктів господарювання).

Отже, національні економічні інтереси – це усвідомлені суспільством чи державою важливі потреби соціально-економічного розвитку, пов'язані з підвищенням функціональної ефективності господарської системи чи удосконаленням її структури, спрямовані переважно на реалізацію інтересів головних центрів політичного та економічного впливу [13].

У глобальному інформаційному просторі захист національних економічних інтересів має базуватися на принципі максимального задоволення потреб широких верств населення при мінімізації втрат для інших соціальних груп. Демократичні держави, на відміну від авторитарних режимів, формують економічну політику з урахуванням інтересів більшості громадян, а не вузького кола впливових політико-економічних угруповань. Проте в умовах глобальної інформатизації національні економічні інтереси не можна трактувати як механічне підсумовування індивідуальних запитів, адже суспільство як цілісна система має специфічні потреби, що доповнюють особисті інтереси його членів.

Відтак, у сучасному цифровому середовищі національні економічні інтереси формуються на основі індивідуальних потреб громадян, скоординованих із суспільними та державними пріоритетами. Специфіка пріоритизації національних економічних інтересів на сучасному етапі розвитку суспільства обумовлюється цифровізацією економіки, транскордонним характером інформаційних потоків та швидкістю трансформаційних процесів у технологічній сфері.

В цілому, національні економічні інтереси мають складну структуру і можуть бути класифіковані за різними критеріями (рис. 1), що дозволяє систематизувати національні економічні інтереси одночасно за рівнем значущості, часовими горизонтами, типом інституційного закріплення, характером взаємозв'язків та взаємного впливу. При цьому у глобальному інформаційному просторі важливим є введення критерію їх поділу за об'єктами спрямування на ті, які пов'язані із формуванням цифрової інфраструк-

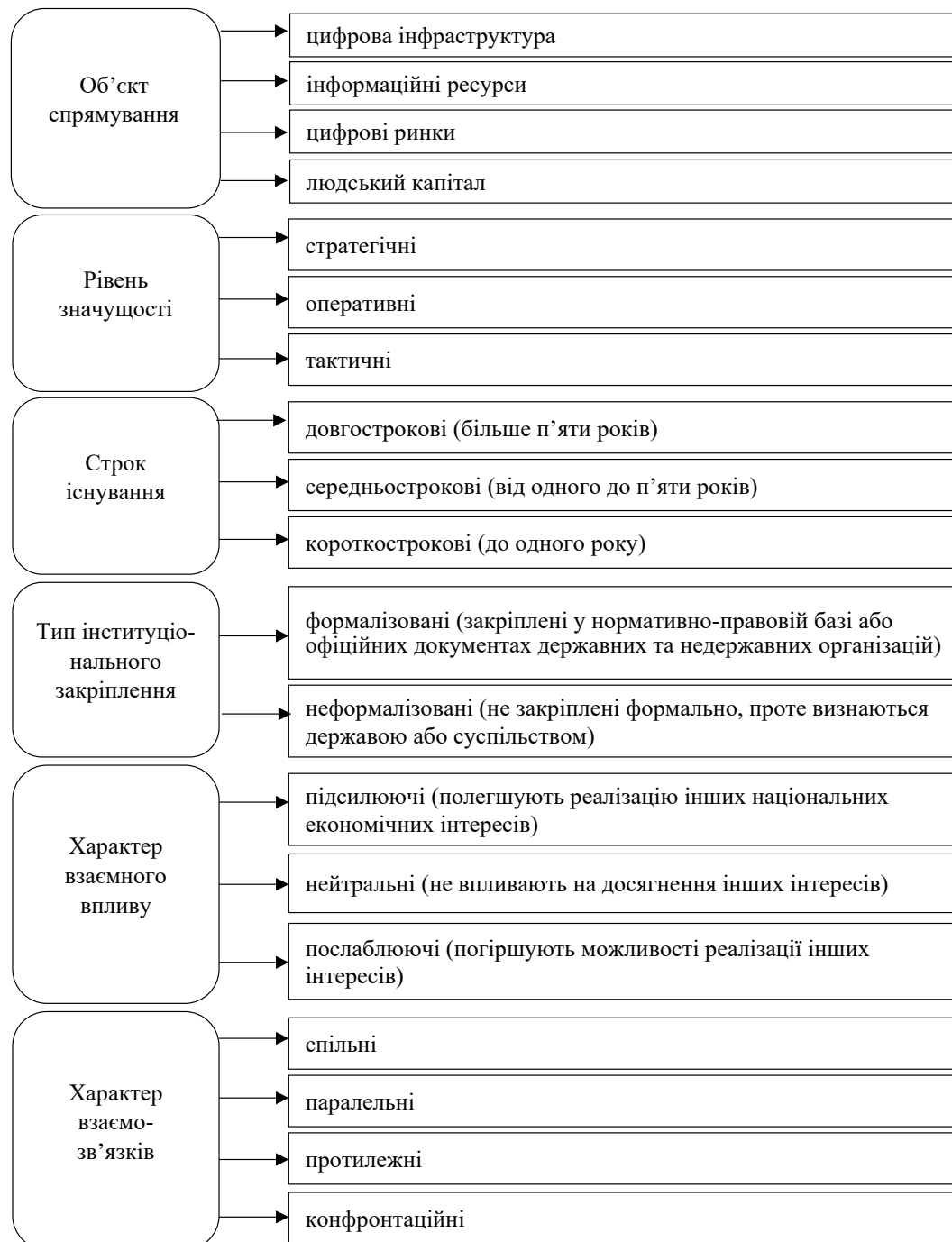

Рисунок 1 – Багатокритеріальна класифікація національних економічних інтересів в глобальному інформаційному просторі

Джерело: удосконалено автором за даними [4, 13]

тури (телекомунікаційних мереж, дата-центрів, хмарних сервісів, супутникових систем зв'язку), інформаційних ресурсів (відкритих баз даних, big data, цифрового контенту, алгоритмів штучного інтелекту), цифрових ринків (E-commerce, fintech, цифрових платформ, криптоекономіки) та людського капіталу для розвитку цифрової економіки (ІТ-спеціалістів, цифрових компетенцій населення та ін.).

Така багатокритеріальна класифікація враховує динамічну природу глобального інформаційного простору, де національні економічні інтереси постійно еволюціонують під впливом технологічних інновацій, геополітичних трансформацій та змін у глобальній безпековій архітектурі, що створює підґрунтя для формування концептів захисту національних економічних інтересів й обґрунтування пріоритетів економічної політики держави в умовах цифровізації на основі комплексної аналітичної матриці національних економічних інтересів.

Значення запропонованої класифікації для формування концептів захисту національних економічних інтересів полягає в можливості оптимально розподіляти обмежені державні ресурси між превентивними, реактивними та проактивними заходами захисту. Це створює передумови для розробки інтегрованого підходу до забезпечення економічної безпеки держави, де кожен концепт захисту кореспондує з конкретними типами національних економічних інтересів, враховуючи їхню ієрархію, часові параметри та характер взаємного впливу у глобальному інформаційному просторі.

В економічній сфері досить часто виникають суперечності між учасниками ринкових відносин, тобто економічні інтереси окремих груп населення вступають в суперечність один з одним, тому завдання держави як виразника та гаранта захисту національних економічних інтересів полягає у визначенні пріоритетності тих чи інших національних економічних інтересів та їх узгодженні з метою забезпечення таким чином стабільності в суспільстві.

З урахуванням цього, реалізація національних економічних інтересів значною мірою залежить від здатності носіїв цих інтересів донести їх до державних органів влади, які формують концепцію захисту національних економічних інтересів. Найскладніше це зробити окремим громадянам, які найбільш віддалені від державного апарату управління, але їх можливості значно зростають у разі об'єднання в різні громадські організації, спілки, товариства, які покликані донести загальні інтереси своїх членів до органів влади [13].

За своєю суттю саме реалізація (захист) національних економічних інтересів є найважливішою функцією та змістом системи забезпечення економічної безпеки держави [17], яка характеризується збалансованістю, стійкістю до негативних чинників (загроз), здатністю забезпечувати ефективне функціонування економіки держави й економічне зростання в умовах зростаючого деструктивного впливу цифрових викликів і загроз [10].

Формування концептуальних основ захисту національних економічних інтересів у глобальному інформаційному середовищі потребує міждисциплінарного підходу [15] через призму взаємодії економічних, технологічних і правових аспектів (рис. 2), які є нерозривно пов'язаними та взаємодоповнюваними.

Рисунок 2 – Концептуальні основи захисту національних економічних інтересів в глобальному інформаційному просторі

Джерело: розроблено автором

Економічна складова забезпечує стійкість національної економіки в умовах інформаційної глобалізації шляхом формування конкурентних переваг, інвестування в розвиток цифрової інфраструктури та інновацій. Економічна стійкість дозволяє адаптуватися до змін, уникати залежності від зовнішніх інформаційних потоків і створювати нові можливості для зростання національного виробництва. Технологічні аспекти включають розвиток інноваційних інструментів захисту даних, кібербезпеки та моніторингу інформаційних потоків, що дозволяє мінімізувати вразливості інформаційного простору і підвищити його стійкість до зовнішніх впливів. З цією метою пріоритетне значення має розробка технологій кіберзахисту, шифрування даних, штучного інтелекту для моніторингу інформаційних потоків, створення систем раннього попередження та реагування на кіберзагрози [6]. Водночас організаційно-правова складова включає формування нормативно-правового підґрунтя для розробки стратегій захисту інформаційного суверенітету, регулювання інформаційної сфери, зокрема в питаннях захисту інтелектуальної власності, забезпечення конфіденційності даних і протидії дезінформації.

Ефективна інтеграція економічних, технологічних та організаційно-правових аспектів захисту національних економічних інтересів дозволяє не лише мінімізувати ризики, але й створювати умови для сталого розвитку, стійкості й адаптивності національної економічної системи до цифрових викликів і загроз.

З огляду на трансформацію ризиків і загроз економічній безпеці держави в умовах всеохопної цифрової трансформації соціально-економічних відносин, ключові концепти захисту національних економічних інтересів беззаперечно пов'язані з утвердженням інформаційного та цифрового суверенітету держави, які гарантують контроль над стратегічними даними, технологіями та інформаційними потоками, а також формуванням безпекоорієнтованого інформаційного середовища та інформаційної безпеки держави (табл. 1).

Таблиця 1 – Концепти захисту національних економічних інтересів в умовах цифровізації

Назва концепту	Сутність
Цифровий суверенітет економіки	Забезпечення автономності суб'єктів національної економіки у сфері формування, обробки, зберігання та поширення економічно значущої інформації; контроль над критичною інформаційною інфраструктурою, цифровими ресурсами, алгоритмами й платформами, що впливають на реалізацію національних економічних інтересів.
Безпекоорієнтоване інформаційне середовище	Формування цифрового простору, здатного мінімізувати ризики деструктивного впливу на економічну систему держави, забезпечення інформаційної стійкості.
Інформаційна безпека	Захист фінансових потоків, електронних транзакцій, баз даних і платіжних систем від кіберзагроз, створення системи реагування на кіберінциденти.
Стратегічна комунікація в економічній сфері	Підвищення довіри до фінансової системи, запобігання панічним або деструктивним інформаційним впливам через цілеспрямовану інформаційну політику.
Цифрова резильєнтність (стійкість)	Формування здатності національної економічної системи, органів публічної влади, фінансово-кредитних установ та суб'єктів реального сектору економіки швидко відновлювати функціонування після інформаційних чи кіберінцидентів.

Важливим напрямом стає розвиток цифрової резильєнтності, що дозволяє мінімізувати наслідки кібератак і швидко відновлювати діяльність у разі інформаційних інцидентів. Ця діяльність дає змогу ключовим стейкхолдерам розробляти превентивні заходи для протидії можливим викликам, включаючи створення механізмів адаптації до змін у глобальному інформаційному просторі.

Висновки. Визначення, гармонізація та захист національних економічних інтересів потребує системного підходу, що поєднує економічну, технологічну та організаційно-правову складову. Водночас формування безпекоорієнтованого інформаційного середовища, цифрового суверенітету, інформаційної безпеки, цифрової резильєнтності та ефективної стратегічної комунікації стає ключовою умовою зміцнення економічної безпеки держави в умовах цифрової трансформації, оскільки забезпечує здатність національної економіки функціонувати в умовах невизначеності, реагуючи на інформаційні та кіберзагрози без втрати її стійкості й конкурентоспроможності.

З практичної точки зору сукупність визначених концептів захисту національних економічних інтересів формує системну рамку проактивного забезпечення економічної безпеки держави в глобальному інформаційному середовищі, що базується на своєчасному виявленні цифрових ризиків і загроз, аналізі тенденцій в інформаційному просторі, оцінюванні й прогнозуванні впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на національні економічні інтереси та розробці комплексних стратегій протидії загрозам в глобальному інформаційному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Onyshchenko S., Maslii O., Hlushko A. Digital and Economic Security of the State Under Global Threats. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2025. Vol. 1338. Pp. 580–602. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-89296-7_29
2. Довгань О. Д. Правові засади формування і розвитку системи забезпечення інформаційної безпеки України. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2015. № 3. С. 6–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iblsd_2015_3_3 (дата звернення: 24.09.2025)
3. Grabowski R. Constructing national economic interests. *Canadian Journal of the Asia Pacific Economy*. 2002. Vol. 7(3). Pp. 310–334. DOI: <https://doi.org/10.1080/1354786022000007861>
4. Мельник С. І., Горбан І. М., Цуп М. Ю. Сутність і класифікація національних економічних інтересів. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 1. С. 57–66.
5. Abdelal R., Kirshner J. Strategy, economic relations, and the definition of national interests. *Security Studies*. 1999. Vol. 9(1–2). Pp. 119–156. DOI: <https://doi.org/10.1080/09636419908429397>
6. Corbu N., Udrea G., Buturoiu R., Negrea-Busuioc E. Navigating the information environment about the Ukraine war. *Convergence*. 2025. Vol. 31(1). Pp. 347–367. DOI: <https://doi.org/10.1177/13548565241247412>
7. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації. *Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі*: монографія / за заг. ред. А.І. Мокія. Львів, 2019. С. 21–95.
8. Car V., Jakopović H., Nehring C. Digital information and communication environment: Potentials for country promotion, digital propaganda, or Metaverse threats. *Digital Environment and Small States in Europe: Challenges, Threats, and Opportunities*. 2025. Pp. 47–66. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003594796-4>
9. Buriak A., Maslii O. Strategic foundations of security-oriented international space: economic, informational and ecological dimensions. *Economics and Region*. 2024. №1 (92). С. 281–287. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3341](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3341)
10. Маслій О.А., Буряк А.А. Трансформація загроз економічній безпеці та безпеці інформаційного середовища України в умовах повномасштабної війни. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2023. № 3 (129). С. 28–32. DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-3-5>
11. Saif-Alyousfi A.Y.H. Artificial intelligence, information environment, and capital market efficiency. *Research in International Business and Finance*. 2025. Vol. 79, 103094. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2025.103094>
12. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 29.09.2025)
13. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування: монографія / [Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін.]. Х.: Право, 2009. 312 с.
14. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року: Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text> (дата звернення: 29.09.2025)
15. Maslii O., Buriak A., Chaikina A., Cherviak A. Improving conceptual approaches to ensuring state economic security under conditions of digitalization. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2025. Vol. 1 No. 13(113). Pp. 35–45. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2025.319256>
16. Онищенко С., Білько С. Концепти синергетичного підходу до формування безпекоорієнтованого інформаційного середовища в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. № 1. С. 201–211.
17. Акімова Л. М. *Механізм державного управління забезпеченням економічної безпеки в Україні*: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 323 с.

REFERENCES

1. Onyshchenko S., Maslii O., Hlushko A. (2025) Digital and Economic Security of the State Under Global Threats. *Lecture Notes in Networks and Systems*, vol. 1338, pp. 580–602. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-89296-7_29
2. Dovgan O. D. (2015) Pravovi zasady formuvannia i rozvytku systemy zabezpechennia informatsiinoi bezpeky Ukrainy [Legal principles of formation and development of the information security system of Ukraine]. *Informatsiina bezpeka liudyny, suspilstva, derzhavy – Information security of man, society, state*, vol. 3, pp. 6–17. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iblsd_2015_3_3 (accessed September 24, 2025)
3. Grabowski R. (2002) Constructing national economic interests. *Canadian Journal of the Asia Pacific Economy*, vol. 7, no 3, pp. 310–334. DOI: <https://doi.org/10.1080/1354786022000007861>
4. Melnyk S. I., Gorban I. M., Tsup M. Yu. (2014) Sutnist i klasyfikatsiia natsionalnykh ekonomichnykh interesiv [The essence and classification of national economic interests]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, vol. 1, pp. 57–66.
5. Abdelal R., Kirshner J. (1999) Strategy, economic relations, and the definition of national interests. *Security Studies*, vol. 9, is. 1–2, pp. 119–156. DOI: <https://doi.org/10.1080/09636419908429397>
6. Corbu N., Udrea G., Buturoiu R., Negrea-Busuioc E. (2025) Navigating the information environment about the Ukraine war. *Convergence*, vol. 31, no 1, pp. 347–367. DOI: <https://doi.org/10.1177/13548565241247412>
7. Varnalii Z.S., Onyshchenko S.V., Maslii O.A. (2019) Zahrozy ekonomichnii bezpetsi Ukrainy v umovakh hlobalizatsii [Threats to the economic security of Ukraine in the context of globalization]. In: A.I. Mokiya (Eds.). *Konkurentni stratehii bezpeky rozvytku Ukrainy u hlobalnomu seredovyshti: monohrafiia* [Competitive security strategies for the development of Ukraine in the global environment: monograph]. Lviv, pp. 21–95. (in Ukrainian)
8. Car V., Jakopovic H., Nehring C. (2025) Digital information and communication environment: Potentials for country promotion, digital propaganda, or Metaverse threats. *Digital Environment and Small States in Europe: Challenges, Threats, and Opportunities*, pp. 47–66. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003594796-4>

9. Buriak A., Masliy O. (2024) Strategic foundations of security-oriented international space: economic, informational and ecological dimensions. *Economy and region*, vol. 1(92), pp. 281–287. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3341](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3341)
10. Masliy O.A., Buriak A.A. (2023) Transformatsiia zahroz ekonomichnii bezpetsi ta bezpetsi informatsiino-ho seredovyschcha Ukrainy v umovakh povnomasshtabnoi viiny [Transformation of threats to economic security and the security of the information environment of Ukraine in conditions of full-scale war]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo – State and regions. Series: Economy and Entrepreneurship*, vol. 3 (129), pp. 28–32. DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-3-5>
11. Saif-Alyousfi A.Y.H. (2025) Artificial intelligence, information environment, and capital market efficiency. *Research in International Business and Finance*, vol. 79, 103094. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2025.103094>
12. Verkhovna Rada of Ukraine (2018) Zakon Ukrainy “Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy” [On National Security of Ukraine: Law of Ukraine], no. 2469-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (accessed September 29, 2025)
13. Shevchenko L. S., Hrytsenko, O. A., Makukha, S. M., et al. (2009). *Ekonomichna bezpeka derzhavy: sutnist ta napriamy formuvannia: monohrafiia* [Economic security of the state: Essence and directions of formation: monograph]. Kharkiv: Pravo, 312 p. (in Ukrainian)
14. President of Ukraine (2021) *Stratehiia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy na period do 2025 roku* [Strategy of Economic Security of Ukraine for the Period up to 2025], no. 347/2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text> (accessed September 29, 2025)
15. Maslii O., Buriak A., Chaikina A., Cherviak A. (2025) Improving conceptual approaches to ensuring state economic security under conditions of digitalization. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, vol. 1, no. 13(113), pp. 35–45. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2025.319256>
16. Onyshchenko S., Bilko S. (2023) Kontsepty synerhetychnoho pidkhodu do formuvannia bezpekoorii- tovanoho informatsiino-ho seredovyschcha v Ukraini [Concepts of a synergistic approach to the formation of a security-oriented information environment in Ukraine]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Khmelnytsky National University. Economic Sciences*, no 1. pp. 201–211.
17. Akimova L. M. (2018) *Mekhanizm derzhavnogo upravlinnia zabezpechenniam ekonomichnoi bezpeky v Ukraini: monohrafiia* [The mechanism of state administration for ensuring economic security in Ukraine: monograph]. Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury, 323 p. (in Ukrainian)

Oleksandra Maslii

National University

“Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”

CONCEPTS OF PROTECTING NATIONAL ECONOMIC INTERESTS IN THE GLOBAL INFORMATION SPACE

Abstract. The article examines the conceptual foundations for protecting national economic interests in the global information space under conditions of intensifying digital risks and growing dependence of economic systems on information technologies. The essence of national interests is defined, and the position of national economic interests as a key structural element of the national security system is substantiated. The principles of protection, features of prioritization, and harmonization of national economic interests in the global information space are elucidated, based on ensuring information sovereignty, economic resilience, and preserving state competitiveness. A multi-criteria classification of national economic interests is proposed according to significance level, time horizons, institutional embedding type, and interrelationships nature. The necessity of its refinement is substantiated considering comprehensive digital transformation processes, particularly by object focus into interest groups related to digital infrastructure development (telecommunication networks, data centers, cloud services, satellite systems), information resources (open databases, big data, digital content, AI algorithms), digital markets (e-commerce, fintech, digital platforms, crypto-economy), and human capital for digital economy (IT specialists, digital competencies). It is demonstrated that the formation of conceptual foundations for protecting national economic interests requires a comprehensive approach that considers the integration of economic, technological, and organizational-legal aspects of protecting national economic interests. This allows not only to minimize risks but also to create conditions for sustainable development, resilience, and adaptability of the national economic system to digital challenges and threats. A system of protection concepts is formulated, including information and digital sovereignty, economic cybersecurity, digital resilience, strategic communication, and security-oriented information environment formation. The expediency of a proactive approach to ensuring state economic security is substantiated, oriented toward preemptive response to digital risks, threats, and challenges of the global information space.

Key words: economic security, national economic interests, global information space, digital threats, security-oriented information environment.

Стаття надійшла: 30.09.2025

Стаття прийнята: 10.10.2025

Стаття опублікована: 24.10.2025